

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

94

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het bericht dat een frauderende psychiater een doorstart wil maken* (ingezonden 25 juli 2011).

Antwoord van minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de minister van Veiligheid en Justitie (ontvangen 26 september 2011).

Vraag 1

Klopt het bericht dat de psychiater die wordt verdacht van miljoenenfraude met Persoonsgebonden Budgetten (PGB's) binnen een week na zijn voorlopige vrijlating een doorstart van zijn praktijk probeert te maken?¹

Antwoord 1

Ja, dat bericht klopt. Inmiddels is de tweede psychiater die wordt verdacht van dezelfde strafbare feiten ook voorlopig in vrijheid gesteld. In de onderstaande beantwoording ga ik in op de situatie rond beide psychiaters.

Vraag 2

Hoe kan het dat iemand die wordt verdacht van grootschalige fraude met zorggeld tot de behandeling van zijn zaak gewoon in de zorg werkzaam kan blijven?

Antwoord 2

Hieronder zet ik eerst uiteen wat de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) kan doen in dergelijke zaken, wat er is gedaan en waarom. Vervolgens geef ik aan wat het Openbaar Ministerie (OM) kan doen in gevallen waarin een arts art. 96 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG) overtreedt.

Wat kan de IGZ doen?

De IGZ doet een inspectieonderzoek bij dergelijke signalen waarbij zij nagaat of er sprake is van randvoorwaarden voor het leveren van verantwoorde zorg. De IGZ toetst daarbij de praktijkvoering en het handelen van een beroepsbeoefenaar aan wettelijke voorwaarden (waaronder tuchtnormen) en aan veldnormen en gedragscodes.

De IGZ kan een zaak aanhangig maken bij een regionaal tuchtcollege als er sprake is van overtreding van de tuchtnormen uit de Wet BIG. Op grond van

¹ <http://www.zorgvisie.nl/Nieuws/Verdachte-pgbfraude-maakt-doorstart-praktijk.htm>

het tuchtrecht kan in het zwaarste geval een arts het recht om zijn beroep uit te oefenen worden ontzegd. Een spoedbehandeling kan gevraagd worden als er gevaar dreigt voor de individuele gezondheidszorg van andere patiënten. Tevens kan de IGZ een bevel uitvaardigen indien een beroepsbeoefenaar de verplichting tot het leveren van verantwoorde zorg aantoonbaar niet of onvoldoende heeft nageleefd. Bij overtreding van het bevel kan bestuursdwang worden toegepast. Een bevel is met name geschikt als er sprake is van een tekortkoming in de kwaliteit van de praktijkvoering die directe gevolgen heeft voor de patiëntveiligheid en die snel verbeterd kan en moet worden.

Ten slotte kan de IGZ op basis van de informatie uit haar toezichtbezoeken oordelen dat er een noodzaak is tot het stellen van voorwaarden aan de uitvoering van de zorgverlening om te borgen dat deze verantwoord wordt uitgevoerd.

Wat heeft de IGZ gedaan?

Eén psychiater kondigde na zijn schorsing uit voorlopige hechtenis op de website van zijn praktijk aan zijn werkzaamheden te willen hervatten. De IGZ heeft deze psychiater aangezegd zich te onderwerpen aan een inspectieonderzoek, mede in verband met het ingrijpende karakter van het strafrechtelijk onderzoek en zijn voorarrest. Beoordeeld is of er omstandigheden zijn die verantwoorde zorgverlening in de weg staan. Het resultaat van dat inspectieonderzoek was dat die omstandigheden er niet zijn. De psychiater is bereid zich volledig te onderwerpen aan supervisie en hij stelt zich toetsbaar op. Hij heeft toegezegd alle te stellen voorwaarden aan verantwoorde zorg te zullen naleven. De IGZ zal toezien op die naleving.

De andere psychiater, die eveneens in voorarrest heeft gezeten, heeft van de IGZ een aangetekend schrijven ontvangen waarin hem is aangezegd zich aan toezicht te onderwerpen. Dit leverde geen reactie op. De IGZ heeft geconstateerd dat deze psychiater zich niet, of onvoldoende, toetsbaar opstelt voor de IGZ en is daarom overgegaan tot het geven van een bevel op grond van de Wet BIG, op basis waarvan hij geen werkzaamheden mag uitvoeren als arts, psychiater of psychotherapeut. Als grond voor het bevel is aangevoerd dat de IGZ, zonder mogelijkheid van toetsing van de persoon en zijn praktijk, onvoldoende redenen heeft om aan te nemen dat hij verantwoorde zorg kan leveren. De advocaat van deze psychiater heeft inmiddels aangekondigd dit bevel en de aangevoerde grond te zullen aanvechten bij de voorzieningenrechter. Die zal op korte termijn uitspraak doen over de houdbaarheid van het standpunt van de IGZ.

Waarom is voor deze lijn gekozen?

Er is sprake van een verdenking van fraude, een strafbaar feit. Die *verdenking* van fraude moet op basis van de door het openbaar ministerie onderzochte en tenlastegelegde feiten door de strafrechter beoordeeld worden. De strafrechter kan de verdachten veroordelen. De IGZ kan niet vooruitlopen op een strafrechtelijke veroordeling, immers het principe van de rechtsstaat is dat iemand onschuldig is tot het moment dat hij is veroordeeld.

Maatregelen (tuchtrecht of bevel) inzetten uitsluitend op basis van de verdenking van het plegen van een strafbaar feit, en dus vooruitlopend op de beoordeling van die feiten door de strafrechter, met het verstrekkende doel om de volledige beperking van de beroepsuitoefening te bereiken, acht de IGZ niet kansrijk. Alleen als de IGZ kan aantonen dat er sprake is van niet verantwoorde zorgverlening kunnen beroepsbeperkende maatregelen worden opgelegd. Zoals hiervoor is aangegeven, heeft onderzoek van de IGZ aangetoond dat geen sprake is van niet verantwoorde zorgverlening. Het weigeren van IGZ-toezicht door de tweede psychiater heeft de IGZ wel als zodanig aangemerkt.

Wat kan het OM doen?

In artikel 96 Wet BIG is het strafbaar gesteld om als niet-gekwalificeerde handelingen te verrichten die schade aan de gezondheid van anderen veroorzaken dan wel een aanmerkelijke kans op deze schade opleveren. Als sprake is van verdenking van overtreding van artikel 96 Wet BIG is de officier van justitie – bij het bestaan van ernstige bezwaren en indien de bescherming van de volksgezondheid dit dringend vordert – bevoegd de verdachte te bevelen zich van bepaalde handelingen te onthouden. De officier van justitie

kan van deze bevoegdheid alleen gebruik maken zolang de behandeling ter terechtzitting nog niet is begonnen en de IGZ is gehoord.

De betrokken psychiaters worden verdacht van fraude maar *niet* van overtreding van artikel 96 van de Wet BIG. De verdachte psychiaters zijn beide BIG-geregistreerd. Voor artikel 96 Wet BIG is vereist dat de betrokken psychiaters buiten hun deskundigheidsgebied zijn getreden. Daarvan is in casu geen sprake. Voorts is in dit geval niets gebleken van (een aanmerkelijke kans op) schade aan de gezondheid van anderen.

Vraag 3

Wat is de stellingname van de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) en het Openbaar Ministerie (OM) inzake de mogelijke doorstart van deze psychiater?

Antwoord 3

De stellingname van het OM en de FIOD in deze is dat het beoordelen of de nog niet veroordeelde psychiaters op een verantwoorde wijze zorg kunnen verlenen, de taak is van de IGZ.

Vraag 4

Klopt de informatie dat een arts alleen uit zijn beroep kan worden gezet als iemand een tuchtrechtprocedure tegen hem begint?

Antwoord 4

Nee, er zijn meer mogelijkheden om een beroepsbeoefenaar in de beroepsuitoefening te beperken of hem die te ontzeggen.

- De strafrechter kan bij veroordeling van een beroepsbeoefenaar als bijkomende straf die beroepsbeoefenaar ontzetten van het recht om zijn beroep uit te oefenen (artikel 28 Wetboek van Strafrecht). Dit betreft – tenzij er ook sprake is van een levenslange gevangenisstraf – altijd een tijdelijke straf.
- Verder kan de IGZ, indien zij van oordeel is dat sprake is van niet-verantwoorde zorg, op grond van de Wet BIG of de Kwaliteitswet Zorginstellingen een bevel geven aan een beroepsbeoefenaar of een instelling waarbij sprake kan zijn van gehele of gedeeltelijke beperking van de beroepsuitoefening door de betrokken beroepsbeoefenaar.
- Ten slotte kan de beroepsbeoefenaar zelf zijn beroepsuitoefening beperken, door zich uit te laten schrijven uit het BIG-register, zich vrijwillig te onderwerpen aan supervisie of (tijdelijk) zijn praktijk te sluiten.

Vraag 5

Bent u van mening dat bij een veroordeling door de rechter van een arts voor een misdrijf dat gerelateerd is aan zijn praktijk, het centraal tuchtrechtcollege automatisch een procedure zou moeten starten om deze arts uit zijn beroep te ontzetten? Kunt u dit standpunt toelichten?

Antwoord 5

Nee, dit acht ik niet noodzakelijk. Indien er een veroordeling volgt en het ontbreken van verantwoorde zorgverlening in het verleden wordt aangetoond – waarbij de rechter als bijkomende straf een beroepsverbod kan opleggen – dan zal deze veroordeling door de IGZ worden gewogen in het kader van het tuchtrecht. Indien nodig zal de IGZ op dat moment alsnog een tuchtklacht indienen met gebruikmaking van de feiten die in het strafproces zijn komen vast te staan.

Vraag 6

Bent u van mening dat een arts, wiens handelen in zijn praktijk door het OM wordt onderzocht, tijdens het onderzoek zijn beroep zou mogen uitoefenen? Kunt u dit standpunt toelichten?

Antwoord 6

In het antwoord op vraag 2 heb ik u ingelicht over de relevante bevoegdheden in dit soort situaties, over hoe er is gehandeld en wat daarvan de reden is. De IGZ neemt op dit moment alle mogelijke maatregelen vanuit het perspectief van verantwoorde zorgverlening.

Vraag 7

Zou u het aanvaardbaar vinden als deze psychiater schuldig wordt bevonden aan grootschalige fraude, maar niet uit het BIG-register wordt geschrapt?

Antwoord 7

Lopende de strafzaak kan ik niet vooruitlopen op de uitkomsten daarvan, noch op de naar aanleiding daarvan ontstane situatie met betrekking tot de praktijkuitoefening van de betrokkenen.

Vraag 8

Bent u bereid de zorgkantoren te informeren over de fraudezaak die loopt tegen deze psychiater, opdat zij PGB-aanvragen kunnen toetsen op rechtmatigheid? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 8

De zorgkantoren zijn via de zorgverzekeraars al geruime tijd eerder geïnformeerd over de verdenkingen. Zij zijn daarom extra alert bij het beoordelen van PGB-aanvragen.